

DECIZIE

24 septembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Nicolae Clima
Ion Druță
Tamara Chișca-Doneva

examinînd recursul declarat de către Boaghe Anatolie,
în pricina civilă la cererea la cererea de chemare în judecată depusă de către
Nujda Valentin, Ciaglei Maria și Vieru Ion împotriva lui Boaghe Anatolie, Creangă
Petru, Dumac Natalia, Cicota Galina, Todica Maria, Racu Mihail, intervenienți
accesorii Teslari Natalia și Cherdivar Galina cu privire la repararea prejudiciului
material,

împotriva încheierii Curții de Apel Bender din 01 iulie 2014, prin care a fost
restituită cererea de apel declarată de către Boaghe Mihail ca fiind depusă în afara
termenului legal de declarare a apelului,

a c o n s t a t a t:

La 01 aprilie 2013, Nujda Valentin, Ciaglei Maria și Vieru Ion au depus cerere
de chemare în judecată împotriva lui Boaghe Anatolie, Creangă Petru, Dumac Natalia,
Cicota Galina, Todica Maria și Racu Mihail cu privire la repararea prejudiciului
material.

În motivarea acțiunii reclamanții au invocat că sunt deținătorii de terenuri
agricole situate în extravilanul satului Gura Bîcului. În toamna anului 2012 pe o parte
din terenuri au semănat grâu de toamnă și anume Nujda Valentin a semănat 2,997 ha,
iar Vieru Ion și Ceaglei Maria câte 1 ha.

Menționează că grâul a crescut și a prins rădăcini iar la sfârșitul lunii februarie,
după ce s-a topit omătul, vitele pîrîților au intrat pe terenurile semămate și parțial le-au
distrus. Astfel, lui Nujda Valentin i-au fost distruse 15 % din terenurile semămate, lui
Vieru Ion 35 %, iar Mariei Ceaglei 10 %.

Invocă că faptul distrugerii semănăturilor se confirmă prin procesul-verbal
întocmit de către Primarul satului Gura Bîcului, reprezentantul Direcției Agricultură a
Consiliului raional Anenii Noi, consilierul local, inginerul cadastral, polițistul de sector
și proprietarii terenurilor agricole.

Solicită încasarea în mod solidar de la pîrîții Boaghe Anatolie, Creangă Petru,
Dumac Natalia, Cicota Galina, Todica Maria și Racu Mihail a prejudiciului material în
beneficiul lui Valentin Nujda în mărime de 2 517 lei, în beneficiul lui Vieru Ion în

mărime de 1680 și în beneficiul Mariei Ceaglei în mărime de 560 lei, cât și obligarea restituirii a cheltuielilor de judecată în mărime de 900 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Anenii Noi din 16 decembrie 2013, a fost atras în proces în calitate de intervenienți accesorii de partea pîrîților Teslari Natalia și Cherdivar Galina.

Prin hotărârea Judecătoriei Aneni Noi din 23 ianuarie 2014, acțiunea a fost admisă parțial, fiind încasat în mod solidar de la Dumac Natalia, Șipitica Galina, Todica Maria, Boaghe Anatolie și Creangă Petru în beneficiul lui Valentin Nujda prejudiciul material în mărime de 2 517 lei, taxa de stat în mărime de 150 lei, cheltuieli de asistență juridică în mărime de 250 lei iar în total 1917 lei, în beneficiul Mariei Ciaglei prejudiciu material în mărime de 560 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 250 lei, în total 810 lei și în beneficiul lui Ivan Vieru prejudiciul material în mărime de 1680 lei, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 250 lei și cheltuielile de citare a părților în sumă de 34,75 lei, iar în total 1964,75 lei.

La 06 iunie 2014, Boaghe Anatolie a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe în partea încasării în mod solidar și de la el a prejudiciului material în beneficiul lui Nujda Valentin, Ciaglei Maria și Vieru Ion, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri de respingerea acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Bender din 01 iulie 2014, cererea de apel depusă de către Boaghe Mihail a fost restituit ca fiind depus în afara termenului legal.

La 31 iulie 2014, Boaghe Anatolie a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitînd repunerea în termen a recursului, admiterea acestui, casarea încheierii instanței de apel și restituirea pricinii în instanța de apel pentru examinarea apelului în fond.

În motivarea recursului recurentul Boaghe Anatolie a invocat că instanța de apel a apreciat arbitrar probele din dosar și neîntemeiat a concluzionat că dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat în prezența sa, deoarece în ședința de judecată a primei instanțe el nu a fost prezent, iar despre hotărîrea pronunțată a primei instanțe a aflat la data de 03 iunie 2014, cînd a primit procesul-verbal de aplicare a sechestrului.

Susține recurentul că la emiterea încheierii instanța de apel i-a încălcat dreptul la asistența juridică prevăzut de art. 8 CPC, deoarece în ședința de judecată judecătorul nu i-a propus să fie asistat de un avocat pentru a-și apăra drepturile, iar în lipsa acestuia a fost lipsit de capacitatea de a se expune pe marginea cererii de apel și de a solicita repunerea cererii de apel în termenul legal de declarare a apelului.

Mai afirmă recurentul că despre hotărîrea primei instanțe a aflat la data de 03 iunie 2014, iar la data de 04 iunie 2014, a depus o cerere prin care a solicitat eliberarea copieii procesului-verbal al ședinței de judecată a primei instanțe și a înregistrării audio pentru cunoștință, iar după ce a luat cunoștință de materialele cauzei, la data de 06 iunie 2014, a contestat cu apel hotărîrea primei instanțe, considerînd că din motive întemeiate a depășit termenul de declarare a apelului.

La fel, menționează că la examinarea cauzei instanța de apel a lăsat fără apreciere faptul că el nu a fost sancționat administrativ pentru o faptă ilicită și respectiv, nu este vinovat de prejudiciul material cauzat reclamanților care în cadrul examinării cauzei nu au prezentat prin probe incontestabile că anume animalele lui au distrus terenurile pîrîților.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii recurate a fost expediată în adresa recurentului la data de 21 iulie 2014, fapt ce se confirmă prin copia scrisorii de însoțire anexată la materialele cauzei (f.d. 80), iar recurentul insistă că a recepționat aceasta la data de 28 iulie 2014 (f.d. 85).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la data de 31 iulie 2014, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

La caz, se constată că prin încheierea din 01 iulie 2014, Curtea de Apel Bender a dispus restituirea cererii de apel înaintată de către Boaghe Mihail împotriva hotărârii Judecătoriei Anenii Noi din 23 ianuarie 2014, ca fiind depusă în afara termenului legal.

La adoptarea acestei soluții, instanța de apel și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, care statuează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Instanța de recurs reține că concluzia instanței de apel cu privire la depunerea apelului de către Boaghe Mihail în afara termenului legal este justificată.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă actele dosarului, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Anenii Noi, prin care a fost admisă acțiunea lui Nujda Valentin, Ciaglei Maria și Vieru Ion împotriva lui Boaghe Anatolie, Creangă Petru, Dumac Natalia, Cicota Galina, Todica Maria, Racu Mihail, intervenienți accesorii Teslari Natalia și Cherdivar Galina cu privire la repararea prejudiciului material, a fost emis și pronunțat la data de 23 ianuarie 2014.

Cu toate acestea, Boaghe Anatolie a depus cererea de apel împotriva acestei hotărâri numai la 06 iunie 2014, respectiv cu încălcarea termenului prevăzut de lege, fără a solicita repunerea în termen a acestuia, în ordinea stabilită la art. 116 CPC.

Instanța de recurs reține ca lipsită de suport susținerea recurentului referitor la faptul că hotărârea primei instanțe a fost pronunțată în lipsa lui, astfel a aflat despre emiterea acesteia ulterior, când a fost aplicat sechestrul pe bunurile sale de către executorul judecătoresc, din care motive considerând că apelul nu este tardiv.

Aceasta deoarece, după cum a fost menționat mai sus, termenul de 30 zile

acordat pentru contestarea hotărârii, conform prevederilor art. 362 CPC, începe să curgă din momentul pronunțării dispozitivului hotărârii, iar alte excepții legislația nu prevede.

Mai mult decât atât, materialele cauzei denotă că Boaghe Anatolie avea la cunoștință despre existența prezentului litigiului și examinarea cauzei în instanța de judecată, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție a citației semnat de destinatarul Boaghe Anatolie (f.d. 27), prin care cel din urmă a fost înștiințat despre data ședinței de judecată din 16 decembrie 2013, însă ultimul nu s-a prezentat la această ședință și nici a comunicat instanței despre motivele neprezentării.

Totodată însăși din declarațiile lui Boaghe Anatolie susținute în cadrul ședinței de judecată a instanței de apel din 01 iulie 2014, rezultă că ultimul a cunoscut și despre ședința de judecată din 23 ianuarie 2014, la care a fost pronunțat dispozitivul hotărârii, cu toate că nici la această ședință nu a fost prezent, iar în perioada ianuarie –februarie 2014 a primit și copia hotărârii pronunțate de prima instanță, pe care însă a contestat-o doar în luna iunie după ce la domiciliul său s-a prezentat executorul judecătoresc (f.d. 67 verso).

Așa fiind, este cer că recurentul, Boaghe Anatolie având la cunoștință despre existența prezentului litigiu și data examinării lui, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), fapt, însă, ignorat de aceasta, ce a generat omiterea termenului prescris la depunerea apelului.

În acest context, instanța de recurs reiterează și faptul că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Or, prin înaintarea apelului la data de 06 iunie 2014, recurentul și-a exercitat dreptul său cu nerespectarea termenului legal, care de natură atrage decăderea dreptului de a exercita calea de atac a apelului și să justifice în speță, admiterea excepției tardivității apelului și în consecință, atrage restituirea apelului în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) CPC.

În conexiunea celor relatate, instanța de recurs consideră oportun de a reitera și prevederile art. 116 alin. (1, 3) CPC RM, care statuează că persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

La caz, însă, după cum a reținut și instanța de apel, apelantul Boaghe Anatlie nu a prezentat probe concludente care să justifice omiterea termenului de declarare a apelului și nici nu a solicitat repunerea acestuia în termen.

Nu constituie temei de admitere a recursului nici afirmația recurentului precum în ședința instanței de apel din 01 iulie 2014, i-au fost încălcat dreptul la asistența juridică prevăzut de art. 8 CPC, deoarece din procesul-verbal al ședinței instanței de apel rezultă că instanța a explicat participanților la proces, inclusiv apelantului Boaghe Anatolie, drepturile și obligațiunile procesuale, însă careva cereri și demersuri în vederea acordării unui termen pentru a beneficia de serviciile unui avocat, din partea ultimului nu au parvenit (f.d. 67-68).

Față de cele ce preced și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticele invocate de către recurent sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Boaghe Anatolie.

Se menține încheierea Curții de Apel Bender din 01 iulie 2014, în pricina civilă la cererea la cererea de chemare în judecată depusă de către Nujda Valentin, Ciaglei Maria și Vieru Ion împotriva lui Boaghe Anatolie, Creangă Petru, Dumac Natalia, Cicota Galina, Todica Maria, Racu Mihail, intervenienți accesorii Teslari Natalia și Cherdivar Galina cu privire la repararea prejudiciului material.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Nicolae Clima

Judecătorii

Ion Druță

Tamara Chișca-Doneva